

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาแนวโน้มตลาดสมัยใหม่/วิธีการจำหน่ายช่องทางอื่นๆ

- 1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) แนวโน้มตลาดสมัยใหม่/วิธีการจำหน่ายช่องทางอื่นๆ ที่ได้จากแหล่งต่างๆ รวมทั้งเข้าร่วมกับประชุม/สัมมนาและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดสมัยใหม่
- 1.2 วิเคราะห์แนวโน้ม/เทคโนโลยีใหม่ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง

กิจกรรมที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของปัจจัยพื้นฐาน สินค้าเกษตร เจ้าหน้าที่ และกลุ่มเกษตรกรบนพื้นที่สูงที่เหมาะสมกับตลาดออนไลน์ 2 แห่ง

- 2.1 คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจ/สหกรณ์ ที่มีความต้องการทดสอบต้นแบบการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรในการจัดการผลิตผลและการจำหน่ายสินค้าเกษตร ผ่านช่องทางตลาดออนไลน์ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ร่วมกับกลุ่มตลาดและสถาบันเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดเลือกพื้นที่นำร่อง
- 2.2 ประเมินความพร้อมของพื้นที่ตามปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่
 - 1) โครงสร้างพื้นฐาน เช่น สัญญาณ Internet /โทรศัพท์ เส้นทางคมนาคม บริษัทขนส่ง
 - 2) สินค้า เช่น ชนิดของผลผลิต (ขนส่งง่าย ไม่บอบช้ำง่าย) ความหลากหลายของผลผลิต ความต่อเนื่องของสินค้า มาตรฐานสินค้า (GAP/อินทรีย์/GMP/มผช./อย.) และเครื่องหมายการค้า
 - 3) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่มีความพร้อม สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์ที่เข้มแข็ง บุคลากรที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้ หรือมีคนรุ่นใหม่

กิจกรรมที่ 3 ทดสอบและพัฒนากาดตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของพื้นที่ 3 แห่ง

- 3.1 พื้นที่ที่ดำเนินการต่อเนื่อง 2 แห่ง ได้แก่ พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้าและสบเมย
 - 1) ศึกษาการจัดการด้านโลจิสติกส์ที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า
 - 1.1) ศึกษาชนิดของผลผลิตที่เหมาะสมกับการขนส่งแบบต่างๆ ในพื้นที่ต้นแบบ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลผลิตและมีความต่อเนื่องตลอดทั้งปี
 - 1.2) วิเคราะห์และทดสอบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับชนิดพืชและเหมาะสมกับการขนส่งสินค้า เพื่อลดความเสียหายของผลผลิตและลดต้นทุนบรรจุภัณฑ์
 - 2) ศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลลูกค้าด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการ เป้าหมายที่แท้จริงของลูกค้าที่มีต่อสินค้า และสร้างฐานลูกค้าประจำเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มลูกค้า สร้างกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เน้นการสื่อสารโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

- 3) เก็บข้อมูลการดำเนินกิจกรรมหลักด้านโลจิสติกส์ตลาดออนไลน์ของสหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย จำกัด ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย
 - 3.1) รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured Interview) สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)
 - 3.3) ศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาการจัดการระบบโลจิสติกส์ตลาดออนไลน์ของสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสหกรณ์ฯ ที่ทดสอบ
 - 3.4) บันทึกข้อเสนอแนะ ปัญหาการดำเนินงานจากผู้ปฏิบัติงาน หากทุกอย่างบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้ก็จะถูกกำหนดเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- 3.2 พื้นที่ที่เริ่มทดสอบใหม่ 1 แห่ง (จะคัดเลือกพื้นที่ทดสอบใหม่ หลังจากดำเนินการประเมินความพร้อมของปัจจัยพื้นฐานในข้อ 2.2)
 - 1) ทดสอบใช้ต้นแบบการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกร ในการจำหน่ายสินค้าเกษตรผ่านช่องทางตลาดออนไลน์ ตามขั้นตอนและวิธีการเริ่มต้นตลาดออนไลน์สินค้าบนพื้นที่สูง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 1 แห่ง ดังนี้
 - 1.1) พัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตรออนไลน์ที่เหมาะสมกับสินค้าและชุมชนบนพื้นที่สูง (Facebook /Line Official และอื่นๆที่เหมาะสมกับสถานการณ์สมัยใหม่)
 - 1.2) จัดทำแผนปริมาณและชนิดผลผลิตเพื่อเปิดรับสั่งจองสินค้าล่วงหน้ารายสัปดาห์ เพื่อความสะดวกต่อการจัดส่ง ขนส่ง/รับประมาณการความต้องการ/ประชาสัมพันธ์สินค้าล่วงหน้า
 - 1.3) บันทึกยอดจำหน่ายสินค้า สรุปยอดการสั่งซื้อ และการโอนเงินค่าสินค้าผ่านบัญชี “กลุ่ม”
 - 1.4) จัดการข้อมูลการสั่งซื้อ การบรรจุ เลือกกระบวนการขนส่งที่เหมาะสม และประหยัดต้นทุนในการจัดส่งสินค้า และบันทึกฐานข้อมูลลูกค้า
 - 1.5) ติดตามผลการจัดส่งจนถึงมือลูกค้า
 - 1.6) ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
 - 2) ติดตามและประมวลผลอย่างมีส่วนร่วม เพื่อหาแนวทางปรับปรุงรูปแบบการจัดการผลิตผล และสินค้าด้วยตลาดออนไลน์ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
 - 3) ประเมินผลความพึงพอใจของผู้รับบริการโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

กิจกรรมที่ 4 ติดตามและประเมินผลการทดสอบต้นแบบระบบตลาดออนไลน์และโลจิสติกส์สินค้าเกษตรสำหรับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 3 แห่ง

- 4.1 สรุปผลการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพหรือเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานวิจัยต่อไป
- 4.2 ถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จของตลาดออนไลน์ในพื้นที่ศึกษา

3.2 สถานที่ดำเนินการวิจัย

- 1) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวี อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงราย
- 3) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง อำเภอมะป๋วย จังหวัดเชียงราย
- 4) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

- 5) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 6) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 7) โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

